

ชื่องานวิจัย	ประเภทของโปรแกรมบำบัดที่มีผลต่อการลดภาวะซึมเศร้าสำหรับ
	ผู้สูงอายุไทย: การวิเคราะห์ห้ภูมิาน
ชื่อผู้วิจัยหลัก	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เจษฎา อังกาบสี
ชื่อผู้วิจัยร่วม	ดร.นิติบดี สุขเจริญ
ปีการศึกษา	2565

บทคัดย่อ

บทความวิจัยเกี่ยวกับประเภทของโปรแกรมบำบัดที่มีผลต่อการลดภาวะซึมเศร้าสำหรับผู้สูงอายุไทย สามารถแบ่งเป็น 4 ประเภทของโปรแกรมบำบัด ได้แก่ 1) การบำบัดการรักษาทางเลือก 2) การบำบัดกระตุ้นให้มีกิจกรรมการเคลื่อนไหว 3) การบำบัดรู้คิด หรือการบำบัดโดยการการแก้ปัญหา และ 4) การบำบัดทางความคิดและพฤติกรรม เป็นข้อมูลที่สืบค้นได้ มาจาก 3 ฐานข้อมูล ศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย (TCI) ฐานข้อมูล ASEAN Citation Index (ACI) และฐานข้อมูลงานวิทยานิพนธ์และงานวิจัย (ThaiLIS) ทั้งนี้ผ่านคัดเลือกตามระบบจนได้กลุ่มตัวอย่าง 14 เรื่อง 15 ค่าขนาดอิทธิพล และมีขนาดกลุ่มตัวอย่างรวม 299 ตัวอย่างเมื่อคำนวณค่าขนาดอิทธิพล และหาค่าการประเมินความเสี่ยงอคติที่เกิดขึ้น (Risk of Bias) ด้วยโปรแกรม Meta-Essentials และโปรแกรมสำเร็จรูป Review Manager (RevMan) 5.4 ตามลำดับ พบว่า การกระจายตัวของค่าขนาดอิทธิพลสูง โดยมีค่าเฉลี่ยขนาดอิทธิพลเท่ากับ -2.11 และค่าช่วง 95% ความเชื่อมั่น คือ -2.60 ถึง -1.61 นอกจากนี้เมื่อวิเคราะห์แยกตามกลุ่มย่อยประเภทของโปรแกรมบำบัด พบว่า 1) การบำบัดทางความคิดและพฤติกรรม 2) การบำบัดการรักษาทางเลือก 3) การบำบัดกระตุ้นให้มีกิจกรรมการเคลื่อนไหว 4) การบำบัดรู้คิด หรือการบำบัดโดยการการแก้ปัญหา และ เรียงลำดับจากมากไปน้อยตามลำดับ มีค่าขนาดอิทธิพลเฉลี่ย คือ -3.13 , -2.10 , -1.92 และ -1.70 ตามลำดับ โดยรวมมีการกระจายตัวของค่าขนาดอิทธิพลที่สูง แสดงว่าโปรแกรมบำบัดที่มีผลต่อการลดภาวะซึมเศร้าสำหรับผู้สูงอายุไทย แม้แต่ประเภทของโปรแกรมบำบัดภาวะซึมเศร้าแยกย่อยแต่ละประเภทยังมีค่าอยู่ในช่วงกว้าง ควรพิจารณาการพัฒนาโปรแกรมบำบัดที่มีค่าขนาดอิทธิพลสูงกว่าค่าขนาดอิทธิพลเฉลี่ยในการนำไปใช้ประโยชน์การพัฒนาโปรแกรมบำบัดภาวะซึมเศร้า โดยสามารถสรุปได้ 3 ขั้นตอนหลัก ได้แก่ ขั้นตอนที่ 1 การประเมินลักษณะของผู้สูงอายุ ว่ามีลักษณะอย่างไร ก่อนดำเนินการประเภทของโปรแกรมบำบัด ในขั้นตอนที่ 2 ซึ่งพิจารณาจากการวิเคราะห์ของสมการถดถอย พยากรณ์ในการทำนายค่าขนาดอิทธิพลเป็นหลัก ทั้งนี้เนื่องจากค่าขนาดอิทธิพลเฉลี่ยเป็นเกณฑ์ คือ 2.11 และสำหรับในขั้นตอนที่ 3 เป็นการลงรายละเอียดของการออกแบบกิจกรรมในโปรแกรมบำบัด

คำสำคัญ: ซึมเศร้า ผู้สูงอายุ วิเคราะห์ห้ภูมิาน